

MARZENA GŁODEK

PAP SŁUPSK

**KAMPANIA POLITYCZNA COLA DI RIENZO (RIENZI)
W 1347 ROKU W ŚWIETLE RELACJI
*KRONIKI ANONIMO ROMANO***

Poniższy tekst jest fragmentem XVIII rozdziału *Kroniki* nieznanego autora, zwanego Anonimem Rzymskim (być może był to Bartolomeo di Iacovo da Valmonte). *Kronika* została napisana około 1357-1358 r. w dialekcie rzymskim (romańskim), przez autora o starannym humanistycznym wykształceniu; jej pierwsza redakcja powstała po łacinie. *Kronika* jest poświęcona wydarzeniom z lat 1325-1357, przede wszystkim sytuacji Rzymu opuszczonego przez papieży przebywających w tym czasie w Awinionie. Tekst jest niekompletny, zachowane fragmenty zebrał i opublikował w 1740 r. Ludovico Antonio Muratori. Najbardziej dramatyczne fragmenty kroniki dotyczą politycznej kariery rzymskiego trybuna Cola di Rienzo (1313-1354). Poświęcone jego osobie rozdziały XVIII i XXVII już w XVI w. zostały wydane jako autonomiczne dzieło *Vita di Cola di Rienzo*, a w latach 1905-1906 ukazały się w opracowaniu poety Gabriela d'Annunzio jako pierwsza część nigdy nieukończonego cyklu *Vite di uomini illustri e di uomini oscuri*. Podstawą zamieszczonego niżej przekładu jest edycja pod redakcją Giuseppe Porty (II wydanie), Wydawnictwo Adelphi, Milano 1991.

Cola di Rienzi był skromnego pochodzenia. Jego ojciec, karczmarz, miał na imię Renzi¹. Matka miała na imię Magdalena i widywano ją, jak robiła pranie i nosiła wodę. Cola urodził się w dzielnicy Regola². Mieszkał niedaleko rzeki, wśród młyn-

¹ Renzo, Renzi to skrócona forma imienia Lorenzo (Wawrzyniec). Ojciec Coli zmarł w 1333 r. Podczas pobytu w Pradze na dworze Karola IV latem 1350 r., Cola di Rienzo w liście do cesarza przedstawił nową wersję swego życiorysu. Według niej prawdziwym ojcem Coli był cesarz Henryk VII Luksemburski (1274-1313), który przez kilkanaście dni miał gościć w tawernie jego ojca, szukając możliwości przedostania się na drugą stronę Tybru, opanowaną przez wrogie mu stronnictwo rzymskich gwelfów, do bazyliki św. Piotra. Informację o cesarskim pochodzeniu miała Coli przekazać zaufana przyjaciółka jego matki (matka Coli zmarła, gdy miał 9 lat). Szerzej na temat pochodzenia Coli di Rienzo: T. Di Carpegna Falconieri, *Cola di Rienzo*, Roma 2002, s. 158-159.

² Rione Regola (nazwa pochodzi od słowa „arenula” – oznaczającego teren położony wzdłuż rzeki) była podporządkowana potężnemu rzymskiemu rodowi Savellich, których Cola i jego ojciec